

اسلام دنیاسی

خالد

سنہ	۱۷	جاذی الاول	۳۳۱	عدد
۱	پنجشنبہ	نيسان	۳۲۹	۴

اسلام دنیایی

اسلام فائزہ منہ عالمی شہر

ایک ہی ہفتہ درہ ہر ہفتار

اجتماعیات

«اعترافی لازم اولان آجی حقیقتلر»

بولدن مقدم اسلام دنیایی ستونلرندہ
یازدینمز مقالہ لک بر قسمی ایمانہ عائد اولدینی
کی بوتون بزم حیات و بقامت دخی بالکمز ،
ایمان ایله محافظہ اولنوب و ایمان ایله فہم و
دائم اولہ بیله جکندن ، سعادت دنیویہ و
اخرویہ مزہ متکفل اولان حقیقت ایماندن
نہ قدر عریض و عمیق سوزلر سویله نوب
ملاحظہ لر درمیان اولنورسه ظن ایدہ رملکہ
ینہ چوق دکلدرد .

ایمان کلہ سی یکی بر کلہ اولیوب من القدیم
بزم اساس دینمزی نجم استدر و عموم اهل
اسلامک هویتنی اثبات ایدر غایت معروف
بر کلہ طیبہ و مبعوضہ . و بو کلہ مبارکہ نک
معنای لغوی و اصطلاحی ہر کجہ معلوم
اولدینی جہتہ اوبادہ فضلہ سوز سویلہ میہ
لزم کوریلہ من ، بالکمز بورادہ بزم شرح و
بیان اولنمہ نہ جہارت استدیگمز بر جہت
وار ایسہ اودہ ایمانک معنای حقیقتیندن بر
آز حسب حال ایدہ رک کندی ایمانمزی
اولچمکدر .

حقیقت ایمان شارع اکرم صلی اللہ علیہ
وسلم طرفندن نصل تعین اولنمش ایسہ او
صورتلہ آکلامق ایجاب ایدر و بشقہ جہ
بو کلہ مبارکہ نک ماوضع لہنہ کیسہ تصرف
ایدہ من ، بر کرہ نصوص قرآنہ مراجعت
ایدہ جک اولورسہ مق بوتون قرآنہ یوزلر جہ
آیات بینات بولنورکہ : ایمان ہب عملہ مقارن
ذکر اولنمش « آمنوا و عملوا » عادتاً ایکی
بر کلہ حکمنی آلمشدر . احادیث نبویہ بہ کلنجہ
آرتق « اماطہ الا ذا عن الطریق » کی اک
بیانغی عملر دخی ایماندن عد اولنورسہ
دوشونمہ لی . انسان فکر و ملاحظہ ایدردہ
جزئی بر انصافدہ مالک اولوب موازنہ و
محاکمہ ایدہ جک اولورسہ . بول تمیزلہ مک
کی بلکہدہ بر چوب پارچہ منی بولدن قالد بر مق
کی عمل لر کہ ایماندن جز اولہ سی شارع
آغزندن سویلہ نیرسہ ظام و آشکار اولورکہ
تصدیقک معنای ینہ بالکمز بن ایناندم دیمکدن
عبارت اولیوب ایناندینی کییدہ او ایشک
قہلا عملہ مقارنغی لازم و غیر مفارقدرد . نماز
فرضدرد ، فرض اولدیغندہ بن اینانیورم
دیمک کافی دکلدرد . مادامکہ تصدیق اولنیور

تصحیح — او چنجی نسخہ مزک ایکنجی ستونندہ « فلا وربک لا يؤمنون » آیت کریمہ سی سہ و ترتیب

اولہرق (اؤمنون) دیزلمکک تصحیح اولنور .

عمل ایتمه لی . خر حرامدر تصدیق ایدیورم
دیمکه تصدیق اوله من . اصل تصدیق مناسی
اودرکه : هر نه کی حقیقت تصدیق اولنورسه
اساس او حقیقتک تصدیق اولندیغنی عمل ایله
اثبات ایتمه ایدر . نصل که مراتب معاشه
ایستایورز ، وایستایورم ایچون درجه درجه
سی ایدم رک او رتبه لری وقتنده احراز و
کسب استحقاق اوغرندم فداکارلق ایدم رک
اسبابه تثبیت ایدیورز . وبقینا بیایورز که :
اللی لبرا معاشه کسب استحقاق ایتش بر آدم
قطعیاً ایکی یوز ایرالق بر مقاسی اشغال
ایده من

ایشته عیناً هر نه یه ایمان ایدر سهک او
نسبتده چالشق و درجه درجه مقاماته
وصول قوانین الیه و طبیعه دندر ، ایمان
نسبتده چالشق تصدیق معناسی یوقدر ،
تصدیق اولمده چیه ایمانده اوله من ، بونلرک
انکاری مکابره بلکه معانده دن بشقه بر تفر
قبول ایده من .

زده ایمانه هر کس « اقرار بالان و
تصدیق بالقلب » دیورلر سهده ، معنا اعتبار ایله
هر ایکی جمله بر درجه ده قانش و هر ایکیسی بالکز
اقرار درجه نی کجه مشدر .

ایشته وقعه زانلده جمله من بونی فعلاً
کوستردک وتماماً بالانفاق عملی اوله رق اثبات
ایتدک : جهاد فرضدر دیورز « باموالکم
وانفسکم » دیه اعتقاد و تصدیق ایدیورز
دعوا سنده یز . ایشته شو دعوا من فی الحقیقه
اقراردر ، تصدیق دکلددر و تصدیق اوله من ،

زیرا بز جمله من مالک اولدیغمن تروتمن
ماعداء ماء بماء یوزلرجه بیکلرجه ایرالری خزینه
ملتمدن آلدیغمن خالده هیچ اولنورسه حرب
اعانه سی نامه محاربه دوام ایتدکجه یاریم
معاشیمزی اولسون ترک ایدم دک ، فعلاً
و عملاً و بدنا جهاد فرض اولنلرمزده بر
تأویل و بهانه ایله میدان حربیه کیتمکدن
استنکاف ایتدک ، حالبوکه عموم اهل ایمان
نص قرآن ایله قرعه سز عسکر ایدی ، بز
مالا و بدنا فرضمزی ایضا ایتمکدن قاجدق
و میدان حربدن فرار ایدم رک « یا ایها الذین
آمنوا اذا لقیم الذین کفروا زحفا فلا تولوهم

الا دبار » نص جلیلی وعیدنه ماصدق اولدق .
آرتق بوندن سوکره ده تصدیق معناسی بک
معناسی اولور . بزده خواص و عوام هر کیم
اولورسه اولسون اک بیوکمزدن اک کوچوکمز
قدر کیمسه استثنائاً اولنمایه رق جمله من ایماندن
بی بهره اولدیغمنی بوکره عملی اوله رق
کوستردک وفعاللر ایله اثبات ایتدک ، بوندن
سوکره آرتق معناسی سوزلر و اوهام و خیالات
ایله کنیدیغمنی اغفال ایتمکده بر معنا یوقدر .
بوکره هیچ بر مسلمان ایمان درجه سنده کندی
وظیفه منی ایضا ایتدی .

بلکه کیمسه ده سفاقتدن بیله واز کجمدی
طرابلس غرب محاربه سی ایامی سرایلر اعماری ایله
کچرلدیکی کی جتاهده دشمن کولله سی یاغارکن
استانبوله جادولر و حتی بارق کی سفاقت موقعلرینه
یوز بیکلرجه ایرلرده صرف اولنلوردی .

دشنامزدن بیه عبرت آلامادق آنلر
عموماً اصل اعتقاد ایتمیشلر ایسه اولمده عمل
ایستدیلر. ایمراطورلری و خانهدان عالمه لری
علمایی و ادبایی الک بیوک محرر لر بنه وارنجیه
قدر کافه سی میدان حربده فعلا اشتراک ایستیلر .
بز ایسه بنه هیچ بر فرد استننا اولنمایه رق
کافه من دوغریدن عملیات دینه منی اونونندق :

۱ -- الجهاد من الايمان

۲ - الصبر والسماحة من الايمان

۳ - افضل الايمان خلق حسن

۴ - الايمان معرفة بالقلب وقول

باللسان وعمل بالاركان

۵ - لا ايمان لمن لا امانة له ولا دين

لن لا عهد له

۶ - المؤمن امنه الناس على دماءهم

واموالهم .

دها بوکبی احادیث نبویه که بزه رهبر اوله
بیلوردی . بزعادنا انکار ایدرجه سنه بلکه فعلاً
انکار ایدرک طریق حقندن عدول وبوصورتلده
تربیه مستحق اولدق. حناب الله بزى تربیه
ایندیر بیور .

ایشته بزده سبب انهمزام وانحطاط نه اولدینی
شوصورتله حقایق اعتراف ایدرسه که تحقیق ایدر.
بزم بیوک بابالر مزده غایت معنیدار و جامع بر
سوز واردرکه اعتراف ایده جکیز :

« بورجی بشیرکن بولور ، خسته لغنی
بشیرکن بولور ، یعنی ، بورجی کیزلرین افلاس
ایدر ، خسته لغنی کیزلرین ده بو دنیادن کیدر .
دیمشور .

ایشته بزده خسته لغنی کیزلرک عاقبت بو
حاله کلدک ، شیمدی آراتق هر نه قدر کیچ ایسه ده
هپ خسته لغلر منی اعتراف ایتمولی ز ، الک بیوک
خسته لغمزده ایماق سزلر لغمزدر .

بونى صد هذار تأسف ایله اعترافه مجور ز ،
بوده بعض آدملرک ظن ایستکلری کبی بزده یکی
بر خسته لغی دکلدر و بعض جهتلره و بعض افراد
و اشخاصه عاقد خسته لغلر دنده دکلدر ، بلکه
بوزلرجه سنه در عموم اهل اسلام درجه درجه
خسته لغه توتولمش وبالا آخره برچوق جهتلر مزده
مرض مزمن حانه کلش ، فقط بزم خبر من
یوق ایدی واوله مزدی . ذیرا بر زمان لرده اسباب
حسن واحتساس یوقدی .

شیمدی الحمد لله احتساس بر مانع یوقدر
اوله بیلور که خسته لغک اساسی تشخیص اولندینی
کبی تصحیح ایمان ده ممکن اولور . ابتدا بو
اساسی قبول ایتمک واجیدر ، خسته لغکده ،
هیچ بشقه بر خسته لغی اولیق احتمالی یوقدر ،
یاخود وار ایسه آنلر هپ اساسا بو خسته لغک
بوداقلرندن عد اولنور شیلردندر ، بیوک و
مهالک خسته لغی بودر ، لایغیه ملاحظه اولنورسه
یوز سنه در هیچ بر پادشاه و هیچ بر صدر اعظم
ورجل سیاست بو مملکتک بقاسنه وبوملکک حیاته
وبوامتک سعادتنه ایمان ایتمدیلر ، هپ بر مدت
اداره مصلحت ایله اشغال مقامی اساس سلاک

معتزله‌ها، شیعیان، سنیان، و سنیان کی اختلاف را اعتبار ایتک
تعلی سورتده حرامدر .

« اقموا الدین ولا تفرقوا فیہ ،

« ان الذین فرقوا دینهم وکانوا شیعیاً است
منهم فی شیء ،

اسلامیت عقیده سنی مذهب اختلافی
صوفی کی بر جناب تاریخ اسلامیتده یوقدر .
خلافت نزاعلری علویاتک ، امویاتک عداوتلری
کی سیاسی اختلافلردن اوز آله‌رق ایمان
مذهبلری تأسیس ایتک ، کلام کتابلری یزوق
کی خیانت و یا حماقت عالم اسلامیتده بولنماددر .
اسلامیتده مذهب بردر . کلمه توحیدی ،
شعار اسلامیتی قبول ایدن هر بر انسان و مؤمندر .
التوبه سورده سنده « قل ان کان « آیت کریمه تنک
حکمنه نظراً شوایمان الکبیرک قرابتدر .

ایمان انسانله خالق آره سنده مقدس صابدر .
بوراده مذهب رسومی ، مذهب قبولدی هیچ
بر صورتله معتبر دکلددر . ایمان بر تعلیم الهیددر .
بسیط اولور . فانی و قائل ، فنی اصطلاحلره
احتیاج یوقدر .

ایمان الاپک درگاهنه ، انسانک التجاسیدر .
هیچ بردقیقهده ، هیچ بر حالده انسان اورادن
مردود اولار . رحمت الهیه قبوللری هر وقت
آجیقددر ، اور لردده حاجب بولنماز . مختار انسانلرده
مضطرب مسکینلرده ، اختیاری ساعتلرندهده
اضطراری ذقیقلرندهده هر قول ، هر وقت رحمت
درگاهلرندهد البتہ قبول اولنور .

« ام من یحب المضطر اذا دعاه .

اتخاذ ایدرک ، دور بقالم سیاستی تعقیب و آویز
دواتلری کو چندر میلم بولتیقه سنی تطبیق ایندیلمر .
کندیلرینه مخصوص بر حیات بروغرامنه
صاریلهرق ، بو ، بویلهدر دیرک اعتقادلری
تعبین ایدر ، بویلمر ، و حالا ایدر میورلر . ایسته
بزی فلا کته یوارلامقده اولان شوکندیمزه
عدم اعتماد ایمان سزاق نتیجه سی اولهرق بزه عاداتا
طبیعت اولدی .

تکرار ایدم تصحیح ایمان ایتدکجه تأمین
حیات ممکن دکلددر .

عبدالرشید

ایمان [۱]

— ۳ —

فصلک ابتداسندن بورایه قدر یازیلان
ملاحظه لره کوره ، ایمان مسئله سنده کلام مذهلرینه
مخالفتده بن البتده مذکورم .

بکا کوره ، شریعت اسلامیه نظرلنده ایمان
حق اعتقادلردن ، کوزل عمللردن ، کوزل اخلاقلردن
خیرات و حسناتدن عبارتدر . دین زمانه مکانه
کوره انسانک ذمتنه ، مرتب اولان وظیفه سی
لایقینه ایما ایتدکن عبارتدر .

ایمان ، عمومی بر شهادت اسلامیت اولوق
اعتباریه « لا اله الا الله محمد رسول الله ،
کلمه توحیدی جانله و انسانلره سویله کدن عبارتدر .
شو مبارک کلمه جامعیه قبول ایدن انسانلرک
هربری مؤمن اولور . بوندن صکره شعیانک

[۱] بائی اکنجی نسخهده در .